

Η ΦΛΟΓΕΡΑ

ώς δραγε ενδρέθη ἐν τῇ ἀθηναϊκῇ
Αὐτῇ λεωφόρῳ, τί ἀνεμος τὸν ἔργον
ψε, μέσα εἰς τὴν κίνησιν τῆς ἑορτα-
σίου αὐτῆς ὑμέρας, μέσα εἰς τὸ τόσῳ
διαφορετικὸν ἀπ' αὐτὸν πλῆθος, ἐντὸς
τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸν ἀττικοῦ τού-
του τοπείου; Πῶς ἀφοῦ περιήγαγε κοθ'
δὲν του την ζωὴν τὸ κορμί του διπερ
προδύλως ἐψυσεν ὁ ἥλιος τῶν κάμπων κ'
ἔλαγάρισεν ὁ ἄνοι τῶν βουνῶν, τίς οἶδεν
εἰς ποῖα καὶ πόσα λειβάδια καὶ μονοπά-
τια καὶ καταρράχια, ἔξεπεσε, τίνος ναυά-
γιον τρικυμίας, γέρων, εἰς τὸ πεζοδρό-
μιον αὐτό; Κατ' ἀλλούς, εἶνε ἥρως τρα-
γῳδίας φονικῆς, γοιραῖνον θῦμα μυστι-
κῆς κατάρας, φονεύσας τὸν υἱόν του κά-
ποτε, ἐνῷ ἐφύλαττε τὰ πρόσβατα ἐντὸς
τῆς στάνης, κατὰ λάθος, ἐκλαδῶν αὐτὸν
ώς δραγαγεῖ, ἐλθόντα κρύψα διὰ νὰ κλέψῃ,
κ' ἔκτοτε, ὑμίπαραφθων ἐκ τῆς λύπης,
πλανώμενος καὶ ἀλπεύων πανταχοῦ. Ἰ-
σως, ως λέγουν ἄλλοι, ἐδυστύχησεν ἀ-
πλῶς, εψόφησαν τὰ πυράμματά του ἐκ θεο-
μνίας, καὶ μόνος, εἰς τοιαύτην ἥλικιαν,
ἔρημος, μὴ ἔχων οὔτε συγγενεῖς οὔτε
βοήθειαν ἀλλον, ἐπῆρε τὴν φλογέραν καὶ
τὰ μάτια του, καὶ τριγυρνῆ διὰ νὰ βγά-
λῃ τὸ ψωμί του. Ἰσως καὶ μόνον διαβαί-
νων ἀπὸ τὰ περίχωρα, πηγαίνων ἐξ ἐνὸς
εἰς ἄλλο χειμαδιό, τοῦ ἥλθεν αἴφνης δρε-
ξῖς νὰ κατεβῇ καὶ εἰς τὴν πόλιν, κ' εὐ-
ρεθεὶς ἀπάξ εἰς σύτιν, νὰ τὸ εἰπῆ διγά-
κι καὶ μὲ τὴν φλογέραν του. Καὶ ἴσως νὰ
τοῦ διηγήθη κᾶποιος περὶ Ἀθηνῶν, κ' ἐν
τῇ ἀπλοϊκῇ του φαντασίᾳ νὰ ἀνέπλασεν
αὐτάς ως κανὲν πανηγύρι διαρκές, κ' ἐ-
πῆρε τὴν φλογέραν του καὶ ἥλθεν, ως θὰ
ἐπήγαιν' εἰς τὸ πρῶτον πανηγύρι τοῦ
γειτονικοῦ χωριοῦ. Ἀν ἥλθεν ὅμως πρὸς
ἐπιδειξιν τῆς τέχνης του, κακὸν λογαρια-
σμὸν βέβαια ἔκαμεν. Ἀναμφιβόλως, ως
ὑπόδειγμα παίκτου φλογέρας δὲν θὰ πυ-
ποροῦσε νὰ κριθῇ, καὶ τῶν παρισταμέ-
νων τὸ μειδίαμα, πολλοὶ ἴσως λεβέντη-
δες βοσκοί, θὰ ἐμιμοῦντο πιθανῶς ἐὰν τὸν
ἥκουαν. Τὰ δὲν, ως ἐκύρτωσαν τὸ σῶμα
του, ἥλαττωσαν τοῦ στήθους τὴν ἰσχύν,
κ' ἥμαύρωσαν τὴν διαύγειαν τοῦ λάρυγ-
γός του. Τὸ φύσημα αὐτοῦ δὲν εἶνε ὅσον
ἔπρεπ' ἔντονον καὶ συνεχές, καὶ ἡ φωνὴ
αὐτοῦ ἔξερχεται συχνὰ ἀπὸ τῶν στέρων
του, διακεκομμένη ἐντελῶς καὶ ἐντελῶς
βατιά. Καταφανῶς, τοῦ λείπει προπολλοῦ
καὶ τῶν δακτύλων ἡ εὐκινησία καὶ τῶν
πνευμόνων ἡ ἀλκή. Τὸ μέλος δὲν τηρεῖ
ἐπὶ μακρὸν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα, καὶ ἡ
χροιά τοῦ ἄσματός του παραλλάσσεται. Πολ-
λάκις, ἐνῷ φυσᾶ, τὸν ἐγκαταλείπει αἴφνι-
διως ἡ πνοή, καὶ τὸ αὐλημα κόπτεται
ἀποτόμως. Καὶ ὅλοτε, ἐκεῖ ποῦ τραγου-
δεῖ, τοῦ ἀναστέλλεται ἀπροσδοκήτως ἡ
φωνή, καὶ ἀντηχεῖ ως ρόγχος. Οι τόνοι
δὲν τὸν ὑπακούουν πάντοτε, καὶ ἐκπρ-
δοῦν αὐθαιρέτοι καὶ ἀνισοι, ὅτε μὲν ἀνελ-
πίστως ἰσχυροὶ καὶ διαπεραστικοί, ὅτε δὲ
ώς διαφεύγοντες, βωδοί. Ἐνίστε, ἀντὶ
τοῦ ἕχου τῆς φλογέρας, ὃν μάτην ἀνα-
μένεις, ἀκούετε' ἐντὸς τοῦ στομίου, μό-

νον, ξηρόν, ἀσθματικόν, ἀνευ ἀποτελέσματος, τὸ φύσημα τοῦ χείλους. Καὶ ἀλλοτε, τὰ δάκτυλά του δὲν προφθάνουν νὰ κλείσουν διαμῆτας, ὅπας ἐκ τῶν κατὰ μῆκος της τρυπῶν θὰ ἔχειαίζετο, μεταστρεψόμενα ἔγκαιρως. Ἀλλὰ καὶ οὕτω, παράδοξον θέλγητρον τὸ ἄγροικον φύση του ἐνέχει, κ' ἡ ποίησή των ιδιορρύθμων καὶ ἀξέστων τραγουδιών του, σὲ ἐλκύει ἐν γοντρῷ, ἀνακινεῖ τὰ σπλάχνα ἐκ βαθέων. Ὁ γέρων ραψῳδός, οὗτε στιγμὴν ἐσκέφθη νὰ ἐπιδειχθῇ, νὰ καταβάλῃ κόπον διὰ νὰ φανῇ καλλίτερος ἀπ' ὅ, τι εἶνε, νὰ ἐπιτηδευθῇ τέχνην ἢν δὲν ἔχει. Αὐθόρυμπτα σχεδόν, υπείκοντα ως εἰς ἐνδόμυχον ἀνάγκην νὰ διαχυθοῦν, ως θέλουν καὶ ως δύνανται, αὔλημα καὶ φόδη ἐκβαίνουν ἀπὸ τῶν ἐγκάτων του. Οἱ στεναγμοί του δὲν εἶνε προσποιητοί, οὗτε οἱ γογγυδοί τύποι ψευδεῖς. Καὶ διὰ τοῦτο ίσως ἀκριβῶς, τὸ τραγουδί του εἶνε τόσον ἀηθες, κ' ἡ αἰσθησίς ἢν σοῦ προξενεῖ τοσοῦτον ἐκτροπος. Χωρὶς νὰ προσέχῃς εἰς τὰ κενά του, χωρὶς νὰ προσέχῃς εἰς τὰς μεταλλαγάς του, χωρὶς νὰ προσέχῃς εἰς τὰς διαδείψεις του, καὶ μόνη ἡ ἀληθεία ἢν ἐκφράζει, κ' ἡ πρωτοτυπία ποῦ τὸ πλημμυρεῖ, φαίνονται νὰ σὲ ὑποτάσσουν εἰς ἀκρόβασιν. Ἐνίστε, ὑποθέτεις ἀκουσίως, ὅτι πράγματι εἴν' ἐξοιδημένον ἐκ πατάγου πολεμικοῦ, εὐχωλῆς δλλάντων καὶ δλαυμένων οἰμωγῆς. Καὶ ἀλλοτε ὑποθέτεις ὅτι παράπονον ψυστικόν, ὅπερ κατέχει πράγματι αὐτὴν τοῦ ψάλτου τὴν ὑπαρξίαν, ἀλγος αὐτοῦ ἀπόκρυφον καὶ ἀκατάσχετον, κυλινδεῖται διὰ τῶν στροφῶν, ἔξαιρει τοὺς τόνους του ως εἰς δύνης κραυγῆν, ἢ τοὺς πνίγει ως ὑπὸ δάκρυα. Τόρα πιστεύεις ἀκούων τὴν βραχνήν ταχίνην ἵαχίνην ἢν βάλλει, ὅτι νὰ ἐξορμήσῃ εἰς γιουροῦσι εἴνε ἔτοιμος. Καὶ τόρα πιστεύεις ἀκούων ἐκλείπουσαν τὴν φωνήν του ὅτι τοῦ τὴν ἔκοψε λυγμός, καὶ βλέπων τρέμοντα τὰ δάκτυλά του, ὅτι τρέμουν ἀπὸ συγκίνησιν ...

Καὶ εἶνε τὰ τραγούδια του, ἀείποτε,
ὅλα εἰς τὸν αὐτὸν τύπον χυμένα, πᾶν
ὅ, τι ὑψηλὸν καὶ ποιητικόν, πᾶν δὲ, τι ἀν-
δρικὸν καὶ ἐλληνικόν ἔχει ἡ Ρούμελη,
πλήρη δυνάμεως καὶ πλήρη ἐμπνεύσεως,
γεμάτα ἀπὸ φαράγγων δροσιάν καὶ πνοὴν
ἔλευθερου ζεφύρου, ἐκχειλίζοντα ἀπὸ χυ-
μὸν καὶ ἀπὸ ἄρωμα, τὰ δποῖα διαχύνουν
ὡς εὐώδιαν ἀνοικτοῦ κάμπου εἰς τὸν κο-
νιορτώδην αὐτὸν δρόμον, καὶ ἀνέρχονται
πρὸς τὴν ἀραχνιασμένην πιπεριάν, ὡσὰν
νὰ θέλουν νὰ ἐκτινάξουν, μίαν φορὰν
κατὰ τὸ διάστημα τοῦ οἰκτροῦ βίου της,
τὸ τεφρόν της φύλλωμα μὲ φύσημα ρώ-
μυς. Τόρα ψάλλει τοῦ κλέφτου τὸ γῆρας,
τὴν κόπωσιν μετὰ τοὺς ἀγῶνας, τὴν ἐπι-
θυμίαν του νὰ ξαποστάσῃ μετὰ τόσων
χρόνων περιπλανήσεις ἀνὰ τὰ ὅρη καὶ
τὰς κοιλάδας, ἀποκαμόντος τέλος, ἐν τῇ
ἡρεμίᾳ τοῦ τάφου, ἀπὸ τοῦ δποίου θέλει
ὅμως ἀκόμη νὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν πάλην
καὶ ν' ἀπολαμβάνῃ τὴν φύσιν, θέλει ὅμως

ἀκόμην ν' ἀκούντι τὸν θόρυβον τῆς ζωῆς
καὶ τὴν κλαγγὴν τῶν ὄπλων.

Ἐγέρατα μωρὲ πειδῖα καὶ θέλον νὰ πεθίνει,
Γιὰ πάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βίζτε με νὰ κάτσω,
Φέρτε κλαρίκα καὶ στρώτε μου νὰ πέσω νὰ πλαγιάσω,
Ζυγώτε ποῦ θενά χαῦθ καὶ θενά ξεψυχήσω,
Και πάρτε, σύρτε με, πανδιά, ἔξει φηλὴ στὴν πάχη,
Και φκιάστε μου τὸ μηῆμα μου νὰ πέρνη δυσδο-

Νά στέκ' ὅρθος νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω,
Καὶ στὴ δεξιά μου τὴ μεριά ἀφῆστε παρεθύρι,
Νὰ μπανογάλνους τὰ πουλιά, της ἄναιξις τ' ἔχδόνια,
Νὰ πέρνουν χαριτίσματα . . .

Τόρα ψάλλει τὰ κλέφτικα λημέρα, καὶ τὰ
δράματα αὐτῶν τὰ ζοφερά καὶ τὰ ἄγρια,
τὰ ἐκτυλισσόμενα ἀνὰ τὰς ἀπορρώψας ρά-
χεις τῶν βουνῶν, ἢ τοὺς ἀπροσίτους χα-
ραδρῶν μυχούς, ὅπου οἱ ἀετοὶ ἀνίπταν-
ται ἢ καθίπτανται, πρὸς ἀναζήτησιν βο-
ρᾶς.

Χρυσός ἀγέτδος καθάπτει σὲ κλέφτικα λημέρια,
Καὶ κράταγε στὰ νύχια του ἀνθρωπινὸν κεφάλι,
Βολές-βολές τὰ τσίμπηγε, βολές-βολές τοῦ λέαι
—Κεφάλι, κακοκέφαλο . . . .

Τόσα κάτια σε ποικίλων

Τοῦτο φασεῖ τοιχερωτικῶν κλεψίων,
καὶ τὰς καταβάσεις τῶν εἰς τὰ κατοικού-
μενα μέρη, καὶ τοὺς ἴμερους τοὺς κατα-
λαμβάνοντας τοὺς τραχεῖς ἀνδρας μετα-
ξύ δύο παγανιῶν ἢ δύο ἐξόδων, καὶ τὰς
παρὰ ταῖς Ὄμφάλαις τῶν χωρίων λησμο-
σύνας τῶν Ἡρακλέων τούτων τῆς δου-
λειᾶς.

Απόφε δὲν κοιμήθηκα καὶ σύμερα νυστάζω
Γιὰ δυὸ ματάκια γλανά, γιὰ δυὸ γλυκά ματάκια.
Θὲ νὰν τὰ κλέψω μιὰ βραδούσα, νύχτα χωρὶς φεγγάρι,
Νὰν τὰ ἀνέβασω στὸ βιουνό, Φηλὰ στὸ κορφοδούνι,
Νὰν τὰ φιλῶ μεσάνυχτα, νὰν τὰ φιλῶ τὸ τάχυ,
Όντας λαλάρη πέρδικα, ὄντας λαλάρη τ' ἀγδόνι.

Τόρα ψάλλει τῶν ἀκτῶν τῆς Ρούμελης
γλυκύτατον, τρυφερώτατον τραγοῦδι, δ-
περ φίνεται ώς νὰ συνοδεύῃ ὁ φλοισθού-
τοῦ κύματος, σπωμένου ἐπὶ τῶν ἀποτό-
μων βράχων τοῦ Ξηρούμερου.

Κόρη, ὅταν φιλιώμασταν, νύχτα ἡταν, ποιός μᾶς
(εἶδε; ...)

Μᾶς εἶδε τὸν θάστρον τῆς αὐγῆς, μᾶς εἶδε τὸ φεγγάρι.
Καὶ τὸ φεγγάρι ἔσκυψε, τῆς Θάλασσας τὸ λέει,
Θάλασσα τῶπε τοῦ κουπιοῦ, καὶ τὸ κουπὶ τοῦ ναύτη,
Κί' δ ναύτης τὸ τραγούδισε...

Τορα φασει της στανης την ζωην, και την έρημιαν των μανδριών, και της βλάχας τα κάλλη, και τα ειδύλλια του άγροτικού βίου, και τό πολύτιμον λαγιαρνί.

"Εδγα, βλάχα, στο βουνό
Τρία λόγια νά σου είπω.
Μετάκαν κλέψταις στά μαντρι

Πήραν τό λαχιαρνί¹
Πήραν τό λαχιαρνί¹
Πούχε τό χρυσό μαλλί,
Τό πήραν και πᾶν, πᾶν, πᾶν,
Και πᾶν, πᾶν, πᾶν . . .

Καὶ βαθυπόδιον, ἐνωτιζόμενος αὐτὸν, λη-
σμονεῖσαί και σὺ διπλῶς ἐκείνος, ἀφαιρεῖσα
χωρὶς νῦ τὸ καταλάβης, χάνεις ὅμοιω
τὴν συνειδοσιν καὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ
μέρους ἐν φεύγοσικεῖσαί, δὲν ἀντιλαμβά

νεδαι πλέον ούτε τὴν ἀδεξιότητά του, ούτε τὴν ἀιεχίαν του, ούτε τὸ γῆρας του, καὶ νομίζεις σχεδόν, ὅτι διαμέσου τῶν παρατόνων, ἥκων τῆς φλογέρας του, διαμέσου τῆς βραχνῆς πνοῆς τοῦ γεροντικοῦ στήθους του, ὅποις ἡ ψυχὴ τῆς ποιμενικῆς Ἑλλάδος, τῆς ἀρματωλικῆς Ἑλλάδος, τῆς θαλασσινῆς Ἑλλάδος διέρχεται ...

Μεταξὺ τοῦ πλήθους, ἡ ἐντύπωσις εἶνε αὐτόχρονα ζωώδης. Βλακωδῶς τὸν προσβλέπουν ὅλοι γύρω πάντοτε, μὴ γνωρίζοντες πῶς πρέπει νὰ διατεθοῦν ἐκ τοῦ θεάματος, μὲ ἀπαραλλάκτους ὡς πρὸς τὴν ἔκφρασιν τῆς αὔτης ἀνοίκου περιεργείας τὰς κοινοτάτας φυσιογνωμίας, συνωθούμενοι ἐκ τῆς ἀφίξεως τῶν ὅπισθεν προσερχομένων, ἀνυπομονούντων καὶ αὐτῶν νὰ ἴδωσιν. Εἰς τοὺς ἀρχῆθεν συντελέσαντας τὸν κύκλον ἔχουν ἕδον προστεθῆ καὶ ἄλλοι ικανοί, πολυπληθεῖς σχεδόν, περιβάλλοντες τὴν πιπεριάν ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, πυκνούμενοι ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου. Κ' ἐκ τῶν διαβανόντων, οἱ πλειότεροι, δὲν παραλείπουν νὰ σταθοῦν κατὰ στιγμήν, προσελκυόμενοι κ' ἑκεῖνοι νὰ κυττάξουν, διότι ἔτυχε νὰ ἴδοιν ἄλλους κυττάξοντας, ἐν τῷ ὡσεὶ μαγνητισμῷ ἀσυνειδῆτω δύτις ἀδελφόνει ὅλους τῶν ὅδῶν τοὺς χάκηδες. Στρατιώται εἰν' ὅμως; ιδίως πάλιν οἱ συγχρότεροι, οὐχ ἥπτον καὶ τοῦ λαοῦ δινθρωποι, προσῆλθε δὲ καὶ παραμάνα τις. Τὰ ἐγκαταλείψαντα τοὺς στραγαλοπῶλας τῶν πατέρων, εἶναι εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, συνταρασσόμενα. Οἱ τρεῖς κομψοὶ λιμοκοντόροι, ἀναβιβάζουν καὶ καταβιβάζουν τὰ ὑελώδη ὅμματά των, ἀπὸ τοῦ χαμαὶ καθημένου γέροντος εἰς τοὺς περιεστῶτας. Μερικοὶ ἐκ τούτων, κύπτουν ἐνίστε, λαμβάνουν τὸν ἑκάστοτε ἐκ τῶν δύο ἀργὸν κατακείμενον αὐλόν, τὸν ἑξετάζουν πανταχόθεν, μετὰ προσοχῆς, ἐπισταμένως, ὡς νὰ βλέπουν τοιούτον πρώτην φοράν ἐπὶ ζωῆς των, περγάντες αὐτὸν ἀπὸ χειρὸς εἰς χειρα. "Ἄλλοι, ἐκ τῶν νεωστὶ ιδίως ἔρχομένων, ζητοῦν πληροφορίας, ἐν κενοσπούδᾳ φορτικῇ, τι' γέρος εἶνε αὐτός, πῶς εὔρεθη ἐκεῖ, τι θέλει καὶ τι κάμνει, καὶ τὰ παρόμοια, ὡς νὰ μὴν ἡμιποροῦν ν' ἀντιληθοῦν ἀφ' ἑαυτῶν οἱ ίδιοι. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἔρχεται καὶ καμμία πεντάρα, ἀνωθεν, ἐναερία, νὰ καταπέσῃ εἰς τὸν σκούφον του. Καὶ ἔρχεται ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν στρατιωτῶν, ὡς ἐπιτοπούλ, οἵτινες μόνοι φαίνονται νὰ συγκινοῦνται κάπως, καὶ ἀκούουν σιωπῶν, καὶ μὲ προσῆλθον, καὶ λίγους μετὰ δυσκολίας, μὲ ἀδεξιούς τοὺς χονδρούς δακτύλους των, τὸν εἰς τοῦ μανδηλίου των τὴν ἄκραν δεδεμένον σφιγκτὸν κόμβον, ὃντος φυλάττουν τὰ ὅλιγα τῶν λεπτά, διὰ νὰ τὴν δώσουν ἐκ τοῦ ὑπερήματός των βέβαια, εἰς τὴν ἀνάμυνσον ἵσως αὐτὴν τῆς ἀπούσης πατρίδος των. Οἱ οικοκύροις, ὁ κρατῶν τὸ πλαγγονοειδὲς νήπιον, τὸν παρατηρεῖ ἐξ ἀποστάσεως, μὴ ἐκστομίζων λέξιν, ἀτενῶς, ὡς ἐν αἰσθήματι βαθεός οἴκου. Διάλογοι συνάπτονται συχνά, κάποιος πειρᾶται νὰ τὸν ἔφωτην τι.

— Καὶ ποῦ ξέπεδες δῶθε, γέρο; ...
— Αἱ, δέρας μ' ἔρριξε ..., ἀπαντᾷ αὐτός, λακωνικῶς, βραχέως.

— Τὸλεγες, γεροπατέρα, καμμιὰ ψύχα μὲ τὸν Ἀντροῦτδο κειὰ τὰ χρόνια; ..., τὸν ἔρωτα, ἐπιτπεύμενον τάχα ρουμελιώτικην προφοράν, ἐνῷ φαίνεται νὰ εἶνε μᾶλλον ἐκ Πελοποννήσου, ἀπόδεις ἐπιχειροῦν νὰ εὑφυολογήσῃ δῆθεν τὸ μπακάλπουλον.

— 'Ελληνικὴ μουσικὴ αὐτὴ! ..., ἀνακοινόνει πρὸς τὸν γείτονά του, ἐν εἰδει ἀποκαλύψεως, διὰ ν' ἀνοίξῃ κουβένταν, δεῖς ἐκ τῶν λιμοκοντόρων, συνειθισμένος φαίνεται πολὺ τὸ κτῆνος εἰς τὴν γαλλικὴν ἢ τὴν ιταλικὴν ἐκ γενετῆς.

— Δὲ βαστᾶς πιά, καψογέρο! ... Πάει πιά, δὲ βγαίνει! ..., τῷ λέγει ἄλλος, αινιττόμενος τὴν βραχνότητα καὶ τὴν ἀδυναμίαν τῆς φωνῆς του.

— Μ' τι ν' σ' κάν'; ... Τόρ' μ' τ' λές; ... Νὰ σέ είχα νὰ μ' τῷλλ' γ' δῶ καὶ σαράντα χρόνια! ... Νὰ τ' δῆς νὰ σκιζτ' πέρα-πέρα! ..., ἀπαντᾷ ὁ φανφάρος, εἰς αὐτὸ κυρίως ἀξιῶν μόνον νὰ προσέξῃ, ὡς ἀναγνωρίζων τὴν ἀδυναμίαν του πλέον καὶ διδύος, κ' ἐνθυμούμενος τὰ παλῆρα του χρόνια, καθ' ἂ τόσον ὅτο ν' δύναμις τῆς πνοῆς του. Ωστε νὰ σχίζῃ καὶ αὐτὴν τὴν φλογήν, ἀπὸ τοῦ στομίου καὶ κάτω, πέραν καὶ πέραν, ἐκ τῆς δρυῆς.

— Απὸ ἀμάξης διερχομένης, δεσποινίς ἐπιθωνεῖ πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ συντρόφους της, μίαν παχεῖαν, κυρίαν δμογενοῦς βεβαια, καὶ δύο λεπτοκαμωμένους νεανίας, διπλωματίδεις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα.

— Regardez donc, regardez ce vieux, là-bas! ...

Καὶ οἱ ἵπποι καλπάζουν ἐν πατάγῳ, καὶ δουποῦδι τοῦ ἵπποδιηροδρόμου οἱ τροχοί, καὶ τὸ κέρας τοῦ ὀδηγοῦ ἥκει ἑκάστοτε, καὶ ἡ μουσικὴ τῆς πλατείας ἀναπέμπει τοὺς διατρόφους τόνους της, καὶ τὰ παγώνια τοῦ κήπου, ὑπέρποτε ἡριθισμένα, ἀνακράζουν. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παντοτειδοῦς αὐτοῦ θορύβου, ὑπὸ τὸ φύλακα μούσαντος αὐτοῦ δένδρου, ἐν τῇ σκιᾷ τῶν ὑψηλῶν αὐτῶν μεγάρων, ὁ γέρων ἑξακολούθει νὰ παίζῃ τὴν φλογέραν τούς, ἑξακολούθει ν' ἀνέλισθῃ τὸ τραγούδια του. Καὶ βλέπων αὐτὸν, τόσῳ ξένον πρὸς τὸν κόδμον ἐντὸς τοῦ δποίου εὐρίσκεται, τόσῳ ξένον πρὸς τὸ πλαίσιον ὅπερ τὸν περιβάλλει, σοῦ ἔρχεται διαμιᾶς ἡ δρυὴ νὰ διασχίσῃ τὸν ἀνθρώπινον συρφετόν, νὰ τὸν ἀρπάξῃς καθὼς κάθεται μὲ τὴν φλογέρα του καὶ μὲ τὴν καπότα του, νὰ τὸν ἀπαγάγῃς ἐν στιγμῇ, μακρὰν τῶν ἀμάξῶν καὶ τῶν τραίνων καὶ τῶν νοικοκυραίων καὶ τῶν λιμοκοντόρων καὶ τῶν δεδποὶ ίδων καὶ τῶν παγωνίων, εἰς κανένα βουνὸν τῆς Ρούμελης, νὰ τὸν ἀνεβάσῃς εἰς τὴν κορυφὴν του, νὰ τὸν στηλωδῆς εἰς τὴν βίζαν κανενὸς δένδρου διπερ νὰ θεμελίωνῃ τοὺς πόδας του εἰς τὸν βράχον καὶ νὰ κούπτῃ τὰ φύλλα του εἰς τὰ σύννεφα, γέρικους ὅπως τὸ κορμί του, νὰ ξαπλωθῇ εἰς τὸ πλάγιο του. κ' ἑκεῖ, ἐνῷ θενὰ φυσομανᾶ ὁ ἀρέας μέσα εἰς τὰ ἔλατα καὶ θεν' ἀντιδοῖς' ἡ ρεμματιά, νὰ τοῦ εἰπῆς.

— "Αἴντε. πές τα τόρα μωρὲ γεροκούφταλο! ..." Μιχαήλ Μητσάκης

— "Αἴντε. πές τα τόρα μωρὲ γεροκούφταλο! ..." ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΕΝΕΦ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ

(Συνέπεια καὶ τίτλος).

Μόλις ἐπῆδησεν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ οὐτος ἀνωρθώθων ἐπὶ τῶν ὄπισθιῶν ποδῶν, πούπισας ἄλλα τριῶν μέτρων. Εὔθυς δυως ὁ πατήρ μου τὸν καθηδύχασεν ἐμπήξας τοὺς πτερυνιστῆρας εἰς τὰ πλευρά του καὶ ἀρκετοὺς ἐπὶ τοῦ τραχύλου του κατενεγκών γρόνθους.

— "Ε! τι νὰ σοῦ κάμω, δὲν ἔχω τὸ μαστίγιόν μου! ἐψιθύρισε.

— Ανεμνήσθην τότε ἐπὶ ποίου κατηνέχθη τὸ μαστίγιον τοῦτο καὶ φύκη διέδραμε τὰ μέλη μου.

— Ποῦ τὸ ἀπομόνωσες; Πρώτησα μετά τινας στιγμὰς τὸν πατέρα μου.

— Άλλ' ἐκεῖνος οὐδεμίαν ἀπάντησιν δοὺς μοι, πρέσατο καλπάζων. Τὸν ηκολούθησα καὶ τὸν ἔφθασα, διότι ἐπεθύμουν νὰ τὸν παραπορήσω κατὰ πρόσωπον.

— Θὰ ἐστενοχωρήσῃς μόνος σου; μὲ πρώτηση.

— "Ε! δὲλιγον! Ποῦ ἔχασες λοιπὸν τὸ μαστίγιόν σου; ἐπανέλαδον.

— Ενατενίδας με δ' ἐκεῖνος ἀπήντησε.

— Δὲν τὸ ἔχασα, τὸ ἔρωψα.

— Αφηρέθη εἰς τὰς σκέψεις του καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους.

Τότε δὲ παρετηροῦσα διὰ πρώτην καὶ ἴσως διὰ τελευταίαν φοράν, πόσην γλυκύτητα καὶ ἐν ταυτῷ ἀμετρον θλίψιν ἡδύναντο νὰ ἐκφράσωσι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του.

— Εκέντησεν ἐκ νέου τὸν ἵππον του, ἀπεμαρτύνθη καλπάζων, καὶ δὲν ἡδύναντο νὰ τὸν φθάσω πλέον. Ήτε ἔφθασα εἰς τὸν οἴκον μας, ἐκεῖνος είχε προηγηθῆ ἐμοῦ κατὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας.

— "Ίδού τὶ ἐστὶ ἔρως", ἐσκεπτόμην καθήμενος διὰ τοὺς αὐτὴν νύκτα πρὸ τοῦ γραφείου μου, ἐφ' οὐ ἐφαίνοντο πλέον ἕδη διδλίσια τινὰ καὶ χάρτης.

— "Ίδού τὸ πάθος! ... Πῶς ἐκείνη οὐτε τὴν ἐλαχίστην ἔξερχασεν ἀγανάκτησιν; Πῶς εἶνε δυνατὸν νύκταντος πρὸ τοῦ γραφείου μου, ἐφ' οὐ ἐφαίνοντο πλέον ἕδη διδλίσια τινὰ καὶ χάρτης.

— "Ηδης ὁ ἔρως μου, μεθ' ὅλων τῶν ταραχῶν, τῶν τρόμων καὶ θλίψεών του, ἐφαίνετο καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν παιδαριώδης, ἐλάχιστος, ἀσθμαντος, ἀνευ ἀξίας, πρὸ τοῦ ἀγνώστου τούτου εἰς ἐμὲ αἰσθήματος, διπερ μόλις ἡδύναμην νὰ ἐννοήσω, καὶ τὸ δποῖον παρῆν τρομερῶν ἐπ' ἔμοι ἐντύπωσιν, ὡς εἰκῶν ώραία καὶ συνάμα ἀγρία, ἦν μάτην προσπαθεῖ τις νὰ διακρίνῃ ἐν τῇ σκιᾷ.

— Τὴν αὐτὴν νύκτα εἶδον καθ' ὑπνον παράδοξον καὶ τρομερόν δινειρόν: Εἰσῆλθον εἰς ισόγαιον τι δωμάτιον, ἐν τῷ δποίῳ ἰστατο ὁ πατήρ μου μὲ τὸ μαστίγιον ἐν τῇ